

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2675

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Koski, Olli			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Verokilpailu, Leviathan ja desentralisaatio			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 60
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Verokilpailuna pidetään tilannetta, jossa maat pyrkivät veroastettaan laskemalla houkuttelemaan alueelleen liikkuvia tuotannon tekijöitä. Maailmantalouden integraation myötä valtioiden välisestä verokilpailusta on tullut ajankohtainen tutkimuskohde. Tehtyä tutkimusta leimaavat kuitenkin suuret vastakkainasettelut. Perimmäinen kiistakysymys koskee julkisen sektorin roolia ja luonnetta. Koska verokilpailun useimmiten nähdään pienentävän julkista sektoria, riippuu sen hyväksyttävyyttä siitä, pidetäänkö (suurta) julkista sektoria hyvänä vai huonona asiana. Tutkielmassa luodaan katsaus sekä perinteisiin neoklassisiin malleihin että niin sanottuun Leviathan-kirjallisuuteen. Neoklassisissa malleissa julkisen sektorin päätöksentekijä maksimoi kansalaisten hyvinvointia, ja tällöin koordinoimattomasta verokilpailusta on yhteiskunnan hyvinvoinnille todennäköisesti haittaa. Leviathan-malleissa verokilpailu rajoittaa omaa etuaan ajavan päätöksentekijän valtaa, ja näin ollen se nostaa hyvinvointia ja edistää kansalaisten vapautta. Molemmat näkemykset pitävät sisällään hypoteesin, jonka mukaan desentralisoitu julkinen sektori, jossa paikallisuus kilpailevat keskenään, olisi kooltaan pienempi kuin keskitetty. Tätä hypoteesia ei ole kuitenkaan pystytty empiirisesti todistamaan tai kumoamaan.</p> <p>Tämä antaa perusteita tutkia tapauksia, joissa julkisen sektorin ja poliittisten päätöksentekijöiden toimintaan kiinnitetään enemmän huomiota. Verokilpailututkimus eteneekin tällä hetkellä suuntaan, jossa talouspoliittisia instituutioita pyritään mallintamaan aiempaa realistisemmin. Tätä tutkimushaaraa edustaa myös tässä tutkielmassa esitelty menokilpailun malli.</p> <p>Tarkasteltavassa menokilpailun mallissa desentralisaatio ei luo suoraviivaista painetta julkisen sektorin pienentämiseksi. Alueiden välinen kilpailu aiheuttaa kuitenkin selviä laadullisia muutoksia julkisten menojen rakenteeseen. Tarkemmin sanottuna julkisista varoista kustannettavien viranhaltijoiden luontoisetujen määrä on desentralisoidussa valtiossa pienempi kuin keskitetyssä. Malli ennustaa julkisen sektorin toimivan paremmin, kun tuotannon tekijät liikkuvat alueelta toiselle ja alueet tekevät fiskaaliset päätöksensä itsenäisesti.</p> <p>Tulos jonka mukaan desentralisaatiolla olisi laadullisia vaikutuksia julkisen sektorin menoihin on kiinnostava korruption näkökulmasta. Viidennessä luvussa tuodaan esiin teoreettista ja empiiristä tutkimusta hajauttamisen vaikutuksista korruptioon ja hallinnon laatuun. Tietyin edellytyksin desentralisaatio voi toimia korruptiota ehkäisevänä hallintoperiaatteena. Tälle väitteelle löytyy myös empiiristä tukea.</p> <p>Tärkeimmät lähteet:</p> <p>BRENNAN, G. – BUCHANAN, J. (1980): The Power to Tax: Analytical Foundations of a Fiscal Constitution. Cambridge University Press.</p> <p>GORDON, R. – WILSON, J. (2001): Expenditure Competition. Working Paper 8189, National Bureau of Economic Research, Cambridge, Massachusetts.</p> <p>SHLEIFER, A. – VISHNY, R. W. (1993): Corruption. The Quarterly Journal of Economics, 108, 599-617.</p> <p>ZODROW, G. – MIESZKOWSKI, P. (1986): Pigou, Property Taxation, and the Underprovision of Local Public Goods. Journal of Urban Economics, 19, 356-370.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords verokilpailu leviathan desentralisaatio korruptio			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			